

Bruxelles, 25. studenoga 2025.
(OR. en)

15964/25

ECOFIN 1606
UEM 585
ECB
EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 25. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 951 final

Predmet: KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI
Usklađivanje nacionalnih fiskalnih politika s okvirom gospodarskog upravljanja

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 951 final.

Priloženo: COM(2025) 951 final

Bruxelles, 25.11.2025.
COM(2025) 951 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I
EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI**

Usklađivanje nacionalnih fiskalnih politika s okvirom gospodarskog upravljanja

{SWD(2025) 951 final}

UVOD

Današnji jesenski paket donosi se u vrijeme ozbiljnih izazova u EU-u i svijetu, ali predviđa se da će gospodarstvo EU-a unatoč njima ostati otporno i nastaviti umjereno rasti. Kao jedno od najotvorenijih svjetskih gospodarstava, EU se sve češće suočava s globalnim trgovinskim ograničenjima, napetostima i često nelojalnom konkurencijom trgovinskih partnera, što povećava nesigurnost povezanu s agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine. Najnoviji podaci upućuju na to da se gospodarska aktivnost u prvoj polovini 2025. povećala brže nego što se očekivalo, djelomično zbog pojačanog financiranja proizvodnje i izvoza robe na početku razdoblja prije stupanja na snagu viših uvoznih carina SAD-a. Iako se očekuje slabljenje zamaha u drugoj polovini godine, predviđa se rast realnog BDP-a europodručja za 1,3 % u 2025., što je nešto više od predviđanja iz Komisijine proljetne prognoze 2025. Iako se očekuje da će se tempo rasta u 2026. smanjiti, otporna privatna potrošnja i ulaganja trebala bi poduprijeti rast realnog BDP-a od 1,2 %¹.

Očuvanje fiskalne stabilnosti ključno je za podupiranje održivog rasta i otpornosti. Reformirani fiskalni okvir EU-a, koji je stupio na snagu 2024., sad je u potpunosti operativan. Današnji jesenski paket važan je korak u provedbi tog okvira. Sve države članice dostavile su svoje srednjoročne fiskalno-strukturne planove, a Vijeće je donijelo preporuke u kojima se za svaku od njih² utvrđuju kretanja neto rashoda³.

U ovoj se Komunikaciji razmatraju fiskalna kretanja u 2025. i proračunske prognoze za 2026. te se ocjenjuje usklađenost država članica s fiskalnim okvirom EU-a. Razmatra se situacija u svim državama članicama, s posebnim naglaskom na europodručju. Države članice europodručja dostavile su svoje nacрте proračunskih planova za 2026. Euroskupini i Komisiji, koja je o svakome od njih donijela mišljenje. Nadalje, u ovoj se Komunikaciji ocjenjuje poduzimaju li države članice koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita djelotvorne mjere kao odgovor na relevantne preporuke Vijeća⁴.

Fiskalnim okvirom EU-a omogućeno je potrebno povećanje rashoda za obranu. Kao odgovor na trenutačni geopolitički kontekst i povećane sigurnosne izazove zbog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, Komisija je pozvala države članice da zatraže aktivaciju nacionalnih klauzula o odstupanju za obranu u okviru inicijativa Plana za obrambenu pripravnost do 2030.⁵ Fleksibilnost predviđena nacionalnim klauzulama o odstupanju državama članicama omogućuje da povećaju rashode za obranu, bez neposredne potrebe za financiranjem takvog povećanja mjerama za smanjenje potrošnje ili povećanje prihoda. Time se državama članicama daje dovoljno vremena za povećanje rashoda za obranu u nacionalnim

¹ Komisija je [jesensku prognozu 2025.](#) objavila 17. studenog 2025., a [Europsko makroekonomsko izvješće](#) (SWD(2025) 957) 25. studenog 2025.

² Preporuka Vijeća o utvrđivanju kretanja neto rashoda za svaku državu članicu dostupna je na poveznici „Fiscal surveillance“: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages_hr.

³ „Neto rashodi“ znači državni rashodi bez izdataka za kamate, diskrecijskih mjera na strani prihoda, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te jednokratnih i drugih privremenih mjera (Uredba (EU) 2024/1263, članak 2.).

⁴ Jesenski paket uključuje izvješće na temelju članka 126. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

⁵ Komisija i Visoka predstavnica predstavile su [Bijelu knjigu o europskoj obrambenoj pripravnosti do 2030.](#) 19. ožujka 2025.

proračunima. Omogućuje im se privremeno odstupanje od kretanja neto rashoda koje je preporučilo Vijeće, pod uvjetom da su ta odstupanja povezana s povećanjem rashoda za obranu, za do 1,5 % BDP-a tijekom sljedeće četiri godine. Vijeće je dosad aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za 16 država članica (Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Grčka, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Njemačka, Poljska, Portugal, Slovačka i Slovenija).

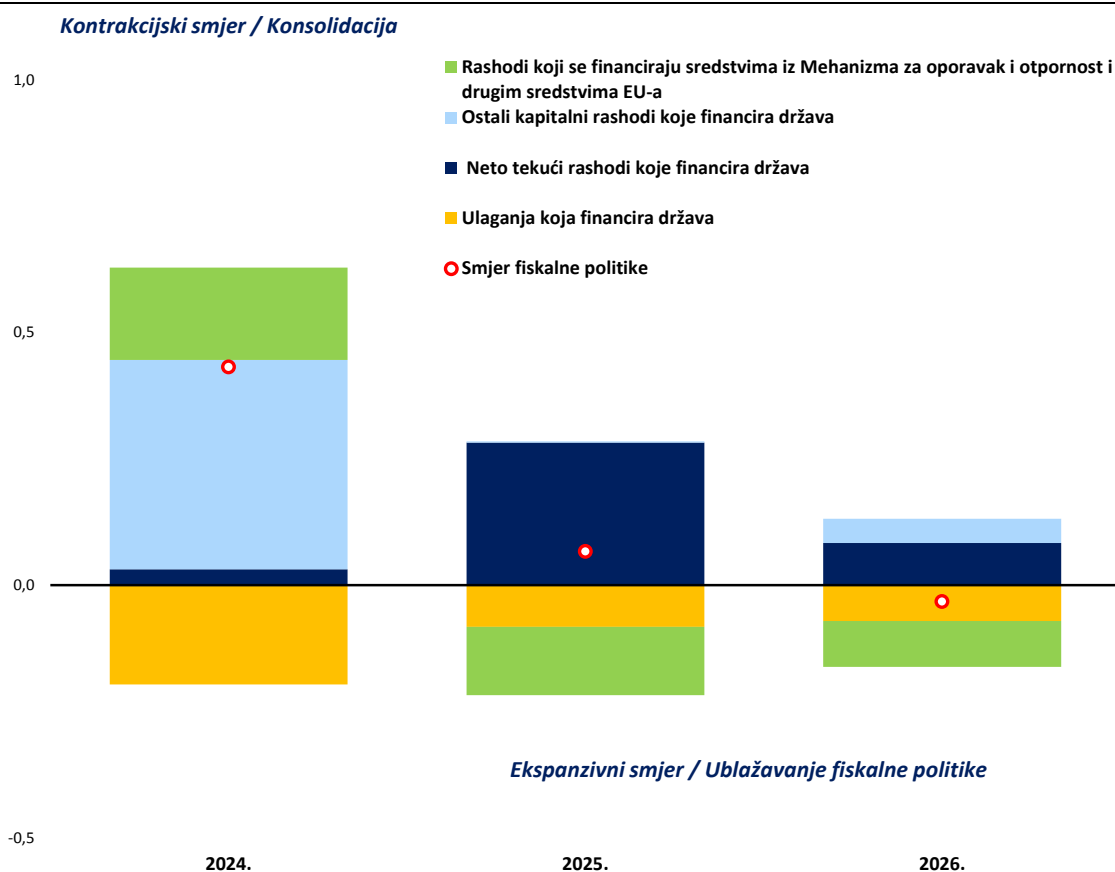
Ova je Komunikacija podijeljena na dva odjeljka. U odjeljku I. daje se pregled fiskalne situacije u europodručju, uključujući prognozu za naredne godine, na temelju nacрта proračunskih planova država članica i Komisijine jesenske prognoze 2025. U njemu se ispituje opći smjer fiskalne politike i njegove temeljne komponente te ocjenjuje primjerenost smjera fiskalne politike u europodručju u cjelini. U odjeljku II. Komisija ocjenjuje usklađenost država članica s gornjim granicama za rast neto rashoda iz preporuka Vijeća. Za države članice europodručja u ocjeni se uzimaju u obzir informacije iz njihovih nacрта proračunskih planova. Za države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita u ocjeni se uzima u obzir njihovo izvješćivanje o mjerama poduzetima kao odgovor na relevantne preporuke Vijeća. Naposljetku, odjeljak II. sadržava sažetak izvješća na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a, u kojem Komisija razmatra pokretanje novih postupka u slučaju prekomjernog deficita. U prilogima se navode temeljna analiza i podaci.

I. FISKALNA KRETANJA I SMJER FISKALNE POLITIKE U EUROPODRUČJU

Očekuje se da će se ukupni deficit opće države u europodručju 2025. i 2026. neznatno povećati. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se ukupni deficit europodručja povećati s 3,1 % BDP-a u 2024. na 3,2 % BDP-a u 2025. Na temelju postojećih politika očekuje se da će deficit u 2026. porasti na 3,3 % BDP-a.

Nakon znatnog smanjenja prethodnih godina ukupni udio duga u BDP-u europodručja 2025. je počeo rasti i očekuje se da će do kraja 2026. dosegnuti 89,8 % BDP-a, u odnosu na oko 88 % krajem 2024. To je povećanje uzrokovano kontinuiranim primarnim deficitima i određenim prilagodbama stanja i tokova koje utječu na povećanje duga. Osim toga, razlika između kamatne stope i rasta („efekt grude snijega“) trebala bi postati manje povoljna jer se implicitna kamatna stopa na dug povećava, a inflacija (deflator BDP-a) dodatno ublažava. Predviđa se da će sljedeće godine udjeli duga četiriju država članica biti veći od 100 %.

Grafikon 1 Smjer i komponente fiskalne politike u europodručju, razdoblje 2024. – 2026. (% BDP-a)

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

Predviđa se da će smjer fiskalne politike europodručja u 2025. i 2026. biti uglavnom neutralan⁶. U skladu s provedbom srednjoročnih planova države članice u 2025. su ograničile rast tekućih rashoda koje financira država i/ili povećale prihode. To je ograničenje uglavnom neutralizirano povećanjem ulaganja koja financira država (prvenstveno za obranu) i rashoda koji se financiraju bespovratnim sredstvima⁷ iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugim sredstvima EU-a. Stoga se očekuje da će opći smjer fiskalne politike u 2025. biti uglavnom neutralan. Očekuje se da će opći smjer fiskalne politike europodručja ostati uglavnom neutralan i 2026. jer će se neznatno ograničenje neto tekućih i drugih kapitalnih rashoda neutralizirati sve većom apsorpcijom bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost u posljednjoj godini njegove provedbe te drugih sredstava EU-a. Važno je napomenuti da se predviđa i stalan rast rashoda za obranu, koji će se povećati s 1,4 % BDP-a u 2024. na 1,7 % u 2026.

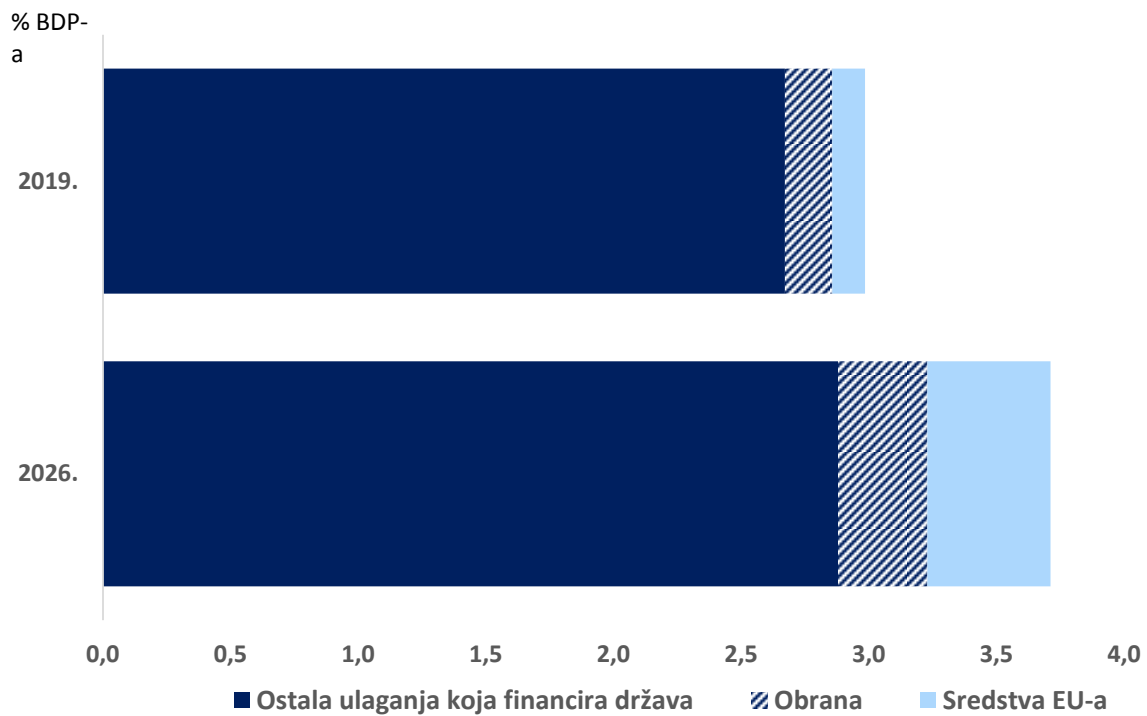
Očekuje se da će se javna ulaganja u europodručju 2026. dodatno povećati zahvaljujući kombinaciji nacionalnog financiranja i financiranja sredstvima EU-a. Očekuje se da će ulaganja u 2026. imati dodatan ekspanzivan učinak na smjer fiskalne politike europodručja. Predviđa se da će javna ulaganja u europodručju do 2026. dosegnuti 3,7 % BDP-a, u odnosu

⁶ Smjerom fiskalne politike mjeri se kratkoročni poticaj koji gospodarstvu daje diskrecijska fiskalna politika.

⁷ Pojam „bepovratna sredstva” odnosi se na javne rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bepovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugim sredstvima EU-a.

na 3,0 % u 2019. Povećanje u razdoblju od 2019. do 2026. podržano je i nacionalnim proračunima i proračunima EU-a, posebno Mehanizmom za oporavak i otpornost. Sve su veća i ulaganja u obranu: na njih se odnosi otprilike trećina predviđenog povećanja ulaganja u razdoblju 2025. – 2026.

Grafikon 2 Javna ulaganja u europodručju u razdoblju 2019. – 2026. (% BDP-a)

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

Smjer fiskalne politike europodručja čini se uglavnom primjerenim i u 2025. i u 2026. Uglavnom neutralni smjer u skladu je sa smanjenjem inflacije i njezinom predviđenom stabilizacijom na oko 2 % te s potrebom da se očuvaju još uvijek umjereni izgledi za rast u nesigurnom okruženju. U skladu je s nastojanjima država članica europodručja da se pridržavaju maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je preporučilo Vijeće i korištenjem fleksibilnosti u okviru nacionalne klauzule o odstupanju za obranu.

Sastav smjera fiskalne politike je primjeren. Konsolidacija nacionalnih javnih financija, potaknuta smanjenjem neto tekućih rashoda, uglavnom odgovara potrebama za prilagodbom koje se odražavaju u preporučenim kretanjima neto rashoda, posebno u zemljama s visokim deficitom i visokim dugom. Istodobno, Mehanizam za oporavak i otpornost i druga sredstva EU-a pridonose neutraliziranju kontrakcijskog učinka te konsolidacije. Nadalje, povećanjem ulaganja, i putem nacionalnog financiranja i financiranja iz Mehanizma za oporavak i otpornost, podupiru se prioriteti i potencijal rasta EU-a. U 2026. trebat će nastaviti podupirati izgradnju obrambenih sposobnosti država članica, no istodobno se mora osigurati da države

članice kojima je potrebna prilagodba nastave ulagati fiskalne napore, posebno u području rashoda koji se ne odnose na obranu.

II. Ocjena nacrtu proračunskih planova, djelotvornih mjera država članica u postupku u slučaju prekomjernog deficita i fiskalnog stanja u drugim državama članicama

(i) Pristup ocjeni usklađenosti s fiskalnim okvirom EU-a

Prema reformiranom okviru gospodarskog upravljanja rast neto rashoda jedinstveni je operativni pokazatelj za praćenje usklađenosti država članica s relevantnim preporukama Vijeća. U okviru svojih srednjoročnih planova države članice obvezuju se da će se pridržavati maksimalnih stopa rasta neto rashoda (izražene u godišnjem i kumulativnom smislu) te, ako zatraže produljenje razdoblja prilagodbe, provesti skup reformi i ulaganja⁸. Nakon što ih Vijeće potvrdi, te maksimalne stope rasta ili gornje granice postaju referentne vrijednosti za ocjenu usklađenosti tijekom razdoblja provedbe planova. Za države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita korektivna kretanja neto rashoda koja je utvrdilo Vijeće referentno su mjerilo za usklađenost. Postupkom u slučaju prekomjernog deficita trenutačno je obuhvaćeno devet država članica: Austrija, Belgija, Francuska, Mađarska, Italija, Malta, Poljska, Rumunjska i Slovačka. Države članice za koje je Vijeće aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za rashode za obranu mogu privremeno odstupiti od svojih preporučenih maksimalnih stopa rasta za neto rashode, pod uvjetom da se ta odstupanja odnose na povećanje rashoda za obranu za najviše 1,5 % BDP-a u razdoblju od 2025. do 2028. To se odnosi na 16 država članica: Belgiju, Bugarsku, Češku, Dansku, Njemačku, Estoniju, Grčku, Hrvatsku, Latviju, Litvu, Mađarsku, Poljsku, Portugal, Sloveniju, Slovačku i Finsku.

U Komisijinoj ocjeni usklađenosti, koja se temelji na njezinoj jesenskoj prognozi 2025., upozorava se na rizike za usklađenost kako bi se osiguralo da se smjernice politike Unije na odgovarajući način uzmu u obzir u pripremi nacionalnih proračuna. U Komisijinoj prognozi uzimaju se u obzir informacije koje su države članice navele u svojim nacrtima proračunskih planova za 2026. (za države članice europodručja), u svojim izvješćima o djelotvornim mjerama (za zemlje obuhvaćene postupkom u slučaju prekomjernog deficita)⁹ i, općenitije, u nacionalnim proračunima svih država članica¹⁰. Ocjena usklađenosti temelji se na

⁸ Osam država članica obvezalo se na reforme i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe: Austrija, Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Španjolska i Rumunjska.

⁹ Pregled tekućih i zaključenih postupaka u slučaju prekomjernog deficita dostupan je [ovdje](#). Preporukama Vijeća na temelju članka 126. stavka 7. o smanjenju prekomjernog deficita od država članica u postupku u slučaju prekomjernog deficita zahtijeva se da svakih šest mjeseci izvješćuju o mjerama poduzetima kao odgovor na preporuke. Za zemlje europodručja koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita nacrt proračunskog plana može poslužiti kao izvješće o djelotvornim mjerama.

¹⁰ U skladu s pravnim zahtjevima, makroekonomske prognoze na kojima se temelje nacionalni proračuni mora izraditi ili potvrditi neovisno tijelo. U nekim državama članicama (Belgija, Luksemburg, Nizozemska, Austrija i Slovenija) prognoze izrađuje neovisna nacionalna fiskalna institucija. U drugim državama članicama makroekonomsku prognozu potvrđuju nacionalne neovisne fiskalne institucije (Cipar, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Irska, Italija, Litva, Latvija, Malta i Portugal) ili neovisni stručni odbor

usporedbi rasta neto rashoda predviđenog u Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. s maksimalnim rastom neto rashoda koji je preporučilo Vijeće, uzimajući u obzir fleksibilnost predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu za 16 prethodno navedenih država članica¹¹. Okvir 1 sadržava sveobuhvatan pregled načina na koji je Komisija provela ocjenu usklađenosti, na kojoj se temelje zaključci izneseni u ovoj Komunikaciji.

Okvir 1 Komisijina ocjena usklađenosti država članica s preporukama Vijeća

Pri ocjeni fiskalnih kretanja i prognoza u državama članicama u jesenskom krugu fiskalnog nadzora 2025. Komisija se usredotočuje na usporedbu svojih predviđanja rasta neto rashoda s maksimalnim stopama rasta neto rashoda iz preporuka Vijeća. Potonje su utvrđene u preporukama Vijeća kojima se potvrđuju srednjoročni planovi država članica ili u preporukama Vijeća s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita. Za države članice europodručja Komisija tu ocjenu iznosi u svojem mišljenju o nacrtima proračunskih planova.

Za sve države članice odstupanja od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda bilježe se na godišnjoj i kumulativnoj osnovi od bazne godine relevantne preporuke, što je obično godina prije potvrđivanja srednjoročnog plana¹².

Ocjenjuje se da je država članica usklađena ako je rast neto rashoda unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće.

Ako je rast rashoda veći od preporučenog (tj. pozitivna odstupanja), Komisija razmatra razinu odstupanja u odnosu na pragove od 0,3 % BDP-a godišnje i 0,6 % BDP-a kumulativno¹³. Odstupanje koje je i dalje ispod tih pragova podrazumijeva rizik od neusklađenosti, dok odstupanje iznad tih pragova podrazumijeva rizik od značajne neusklađenosti.

Nadalje, za države članice koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita pozitivna odstupanja koja premašuju bilo koji od tih pragova značila bi da se može opravdano pretpostaviti da nisu poduzete djelotvorne mjere, što bi moglo dovesti do intenziviranja

(Njemačka i Slovačka). U Francuskoj makroekonomske prognoze ocjenjuje neovisna fiskalna institucija. U Finskoj odjel Ministarstva financija izrađuje makroekonomsku prognozu u skladu s pravnim zahtjevima EU-a u pogledu funkcionalne neovisnosti, ali ne postoji službena potvrda neovisne fiskalne institucije. Neke neovisne fiskalne institucije izvan europodručja također ocjenjuju ili potvrđuju makroekonomske prognoze koje se upotrebljavaju u godišnjim proračunima.

¹¹ Rashodi za obranu koji su relevantni za ocjenu usklađenosti su rashodi za obranu koje financira država kako su definirani u klasifikaciji funkcija države (COFOG) u okviru Europskog sustava nacionalnih računa (ESA 2010.).

¹² Za detaljne tablice po državama članicama na kojima se temelji ocjena vidjeti dokument pod nazivom „Fiskalne statističke tablice s popratnim podacima relevantnima za ocjenu proračunskih politika država članica”, SWD(2025) 951 final, Bruxelles 25.11.2025.

¹³ Članak 2. stavak 2. izmijenjene Uredbe (EZ) br. 1467/97.

postupka¹⁴. Trenutačno nisu dostupni podaci o realizaciji za 2025. te bi se intenziviranje postupka razmatralo samo ako bi usporedba rasta neto rashoda predviđenog u Komisijinoj prognozi i preporučenog korektivnog kretanja neto rashoda (uzimajući u obzir fleksibilnost za rashode za obranu na temelju nacionalne klauzule o odstupanju, ako je primjereno) upućivala na posebno ozbiljan slučaj neusklađenosti. U protivnom je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. Za države članice koje nisu u postupku u slučaju prekomjernog deficita, ali u kojima je udio duga veći od 60 % BDP-a, pozitivna odstupanja koja premašuju bilo koji od tih pragova pokrenula bi pripremu izvješća na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a ako se potvrde podacima o realizaciji. U tom bi se slučaju u izvješću ocijenila usklađenost s kriterijem duga, što bi moglo dovesti do pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelji na dugu.

Za 16 država članica za koje je Vijeće aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za rashode za obranu, pri ocjeni usklađenosti provjerava se može li se uzlazno odstupanje od preporučenog maksimalnog rasta neto rashoda u kumulativnom smislu objasniti odgovarajućim povećanjem rashoda za obranu u odnosu na referentnu godinu, do maksimalno 1,5 % BDP-a u razdoblju od 2025. do 2028. Ako se odstupanje može u potpunosti objasniti predviđenim povećanjem rashoda za obranu u odnosu na referentnu godinu, smatra se da država članica postupa u skladu s preporukom koja joj je upućena.

Pri ocjeni usklađenosti na temelju rasta neto rashoda Komisija uzima u obzir i opće proračunsko stanje države članice, tj. je li proračunsko stanje blizu uravnoteženosti ili u suficitu.

(ii) Države članice koje su dostavile nacrt proračunskog plana

Za države članice europodručja u nacrtima proračunskih planova navode se mjere na strani rashoda i prihoda koje one namjeravaju provesti u 2026. Većina država članica europodručja dostavila je nacрте proračunskih planova za 2026. u zakonskom roku, tj. do sredine listopada. Belgija i Španjolska još nisu dostavile nacрте proračunskih planova jer u njihovim parlamentima nije predložen proračun za 2026.¹⁵ Austrija je 13. svibnja 2025. dostavila nacrt proračunskog plana za 2025. i 2026. i Komisija je o njemu 23. lipnja 2025.¹⁶ izdala mišljenje. Države članice koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita mogle su iskoristiti nacrt proračunskog plana i za izvješćivanje o djelotvornim mjerama poduzetima u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita.

A) Države članice koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita

¹⁴ Intenziviranje postupka znači da Komisija preporučuje Vijeću da donese odluku na temelju članka 126. stavka 8. kojom se utvrđuje da nisu poduzete djelotvorne mjere.

¹⁵ Komisija redovito prati fiskalna kretanja u Belgiji i Španjolskoj te je pri pripremi jesenskih prognoza uzela u obzir sve relevantne mjere politike. Španjolska nije dostavila ni nacrt proračunskog plana za 2025.

¹⁶ U mišljenju Komisije zaključeno je da je nacrt proračunskog plana Austrije za 2025. i 2026. u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Mišljenje Komisije o nacrtu proračunskog plana Austrije, 23.6.2025., COM(2025) 4106 final.

Predviđa se da će tri države članice europodručja koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita **biti usklađene** s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Za **Italiju** se predviđa da će rast neto rashoda u 2025. i 2026. biti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.
- Za **Slovačku** se predviđa da će rast neto rashoda u 2025. biti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće, ali da će u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće. Međutim, očekuje se da će predviđeno odstupanje biti u granicama fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.
- Predviđa se da će rast neto rashoda **Francuske** u 2025. biti nešto iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, ali odstupanje ne premašuje granicu od 0,3 % BDP-a, iznad koje bi bilo opravdano pretpostaviti da nisu poduzete djelotvorne mjere. S druge strane, predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. Komisija napominje da je ta ocjena relativno nestabilna s obzirom na tekuće parlamentarne rasprave.

Za jednu državu članicu europodručja u postupku u slučaju prekomjernog deficita predviđa se **rizik od značajne neusklađenosti** s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Za **Maltu** se predviđa da će rast neto rashoda u 2025. i 2026. (na godišnjoj razini) biti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Međutim, s obzirom na veliko odstupanje u 2024., kumulativno odstupanje u 2025. i 2026. znatno je iznad 0,6 % BDP-a za obje godine, zbog čega je opravdano pretpostaviti da nisu poduzete djelotvorne mjere. Iako je postupak u slučaju prekomjernog deficita u ovoj fazi u mirovanju jer nema podataka o realizaciji za 2025., za Maltu postoji rizik od značajne neusklađenosti i ona stoga možda neće uspjeti poduzeti djelotvorne mjere, zbog čega bi moglo biti potrebno intenzivirati postupak u slučaju prekomjernog deficita. Međutim, treba napomenuti da je smanjenje prekomjernog deficita u 2026. nadohvat ruke s obzirom na velike neočekivane prihode u 2024.

B) Države članice koje nisu u postupku u slučaju prekomjernog deficita

Predviđa se da će šest država članica europodručja koje nisu u postupku u slučaju prekomjernog deficita biti **usklađene** s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Za **Finsku**¹⁷ i **Luksemburg** predviđa se da će rast neto rashoda 2026. biti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće.
- Predviđa se da će rast neto rashoda **Njemačke, Estonije, Grčke i Latvije** biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće. Ipak, očekuje se da će odstupanja koja se

¹⁷ Međutim, Komisija smatra da Finska ne ispunjava kriterij deficita iz članka 126. UFEU-a i da se, iako je Vijeće aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju za Finsku, deficit koji premašuje referentnu vrijednost u 2025. ne može u potpunosti objasniti povećanjem rashoda za obranu (vidjeti u nastavku).

predviđaju za te države članice biti u granicama fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu.

Smatra se da su tri države članice europodručja koje nisu u postupku u slučaju prekomjernog deficita **usklađene** s obvezama povezanim s proračunskom politikom iz Pakta o stabilnosti i rastu jer je njihovo proračunsko stanje blizu uravnoteženosti ili u suficitu, iako je predviđeni rast neto rashoda iznad preporučenog maksimalnog rasta neto rashoda.

- Predviđa se da će proračunsko stanje **Irske, Cipra i Portugala** biti u suficitu (Irska i Cipar) ili blizu uravnoteženosti (Portugal), što će doprinijeti smanjenju udjela državnog duga u BDP-u. Komisija istodobno napominje da postoji rizik da će **Irska** premašiti preporučeni maksimalni rast neto rashoda, a **Cipar i Portugal** znatno premašiti preporučeni maksimalni rast neto rashoda.

Za tri države članice europodručja koje nisu u postupku u slučaju prekomjernog deficita predviđa se **rizik od neusklađenosti** s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Za **Hrvatsku, Litvu i Sloveniju** predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće. No s obzirom na fleksibilnost predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje za 2026. ispod je 0,6 % BDP-a.

Za jednu državu članicu europodručja koja nije u postupku u slučaju prekomjernog deficita predviđa se **rizik od značajne neusklađenosti** s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Predviđa se da će rast neto rashoda **Nizozemske** u 2026. biti znatno iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće jer je godišnje odstupanje iznad 0,3 % BDP-a, a kumulativno odstupanje iznad 0,6 % BDP-a.

(iii) Države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita koje nisu dostavile nacrt proračunskog plana

Komisija je na temelju svoje prognoze provela i ocjenu djelotvornih mjera za države članice europodručja u postupku u slučaju prekomjernog deficita koje nisu dostavile nacrt proračunskog plana u jesen i za države članice izvan europodručja koje su u postupku u slučaju prekomjernog deficita. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju za sve dotične države članice.

- Za **Austriju** se predviđa da će rast neto rashoda u 2025. i 2026. (u godišnjem i kumulativnom smislu) biti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Komisijina jesenska prognoza 2025. za Austriju uključuje mjere politike koje su već navedene u nacrtu proračunskog plana dostavljenom 13. svibnja 2025. i novije informacije. Stoga se predviđa da će Austrija biti usklađena s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.
- Za **Belgiju i Poljsku** predviđa se da će rast neto rashoda u 2025. i 2026. (u kumulativnom smislu) biti iznad gornje granice utvrđene korektivnim kretanjem. Međutim, očekuje se da će odstupanja biti u granicama fleksibilnosti predviđene

nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu. Stoga se predviđa da će Belgija i Poljska biti usklađene s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.

- Predviđa se da će rast neto rashoda **Mađarske** u 2025. i 2026. (u kumulativnom smislu) biti iznad gornjih granica utvrđenih korektivnim kretanjem. Očekuje se da će u 2025. kumulativno odstupanje biti u granicama fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu, a u 2026. i dalje će biti ispod granice od 0,6 % BDP-a, iznad koje bi bilo opravdano pretpostaviti da nisu poduzete djelotvorne mjere. Iako je postupak u slučaju prekomjernog deficita u ovoj fazi u mirovanju, za Mađarsku postoji rizik od neusklađenosti u 2026. i ona stoga možda neće uspjeti poduzeti djelotvorne mjere, zbog čega bi moglo biti potrebno intenziviranje postupka u slučaju prekomjernog deficita.
- Predviđa se da će rast neto rashoda **Rumunjske** u 2025. biti tek neznatno iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće (0,1 % BDP-a), a da će neto rashodi u 2026. rasti unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. To je rezultat paketa fiskalne konsolidacije koje je Rumunjska donijela tijekom ljeta. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. U skladu s tim Komisija u ovoj fazi neće predložiti suspenziju sredstava EU-a u okviru postupka makroekonomske uvjetovanosti, u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama i Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Istodobno će u kratkom roku biti ključno da Rumunjska strogo provede mjere fiskalne konsolidacije donesene posljednjih mjeseci i pojednostavni javna ulaganja. Osim toga, kako je istaknuto u preporuci Vijeća na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a od 8. srpnja 2025., Rumunjska bi trebala poboljšati svoju poreznu upravu i proračunski postupak kako bi se izbjegla prekomjerna potrošnja u odnosu na planove. Provedba tih obveza politike olakšat će daljnju provedbu djelotvornih mjera. U srednjem će roku za smanjenje prekomjernog deficita do 2030. biti potrebne dodatne mjere fiskalne konsolidacije.

(iv) Ostale države članice

Komisija je na temelju svoje prognoze ocijenila i usklađenost s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda za ostale države članice.

- Predviđa se da će rast neto rashoda **Češke** i **Danske** u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće. Ipak, očekuje se da će odstupanja koja se predviđaju za te države članice biti u granicama fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu. Stoga se predviđa da će Češka i Danska biti usklađene s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.
- Predviđa se da će rast neto rashoda u **Švedskoj** u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće i premašiti 0,3 % BDP-a. Međutim, s obzirom na rezultate za 2024. i 2025., neto rashodi u 2026. u kumulativnom su smislu unutar gornjih granica koje je preporučilo Vijeće. Stoga se predviđa da će Švedska biti usklađena s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda.
- Predviđa se da će rast neto rashoda **Španjolske** u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, ali odstupanje je ispod 0,3 % (godišnje) i 0,6 % BDP-a

(kumulativno). Stoga se predviđa da za Španjolsku postoji rizik od neusklađenosti s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda u 2026.

- Predviđa se da će rast neto rashoda **Bugarske**¹⁸ u 2026. biti iznad gornje granice koju je preporučilo Vijeće, uzimajući u obzir fleksibilnost predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu. Stoga se predviđa da za Bugarsku postoji rizik od neusklađenosti s preporučenim maksimalnim rastom neto rashoda u 2026.

(v) Izvješće na temelju članka 126. stavka 3.

U okviru jesenskog paketa europskog semestra 2025. Komisija je donijela izvješće za Njemačku i Finsku na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a¹⁹. Kad je riječ o Finskoj, izvješće je potaknuto činjenicom da je njezin deficit 2024. premašivao referentnu vrijednost od 3 % BDP-a i da je planirani deficit za 2025. veći od 3 % BDP-a. Kad je riječ o Njemačkoj, izvješće je potaknuto time da je njezin planirani deficit za 2025. veći od 3 % BDP-a. U izvješću je utvrđeno da u ovoj fazi nema razloga za pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Njemačku jer se to što je njezin deficit iznad 3 % BDP-a u potpunosti može objasniti povećanjem rashoda za obranu i dopušteno je nacionalnom klauzulom o odstupanju. U Finskoj se deficit veći od 3 % BDP-a u 2025. može samo djelomično objasniti povećanjem rashoda za obranu i fleksibilnošću odobrenom nacionalnom klauzulom o odstupanju. Stoga će Komisija razmotriti mogućnost predlaganja pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita za Finsku.

(vi) Zaključci i sljedeći koraci

Države članice pozivaju se da u procesu donošenja proračuna u obzir uzmu mišljenje Komisije o njihovu nacrtu proračunskog plana. Kad je riječ o 19 država članica za koje je procijenjeno da su usklađene s relevantnim zahtjevima, poziva ih se da 2026. nastave provoditi fiskalne politike kako je planirano. S druge strane, osam država članica za koje je procijenjeno da postoji rizik od neusklađenosti poziva se da u okviru nacionalnog proračunskog postupka poduzmu potrebne mjere kako bi njihova fiskalna politika u 2026. bila u skladu s Preporukom Vijeća. To je posebno važno za države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita ako žele izbjeći intenziviranje tog postupka u proljeće. Komisija je spremna surađivati sa svim državama članicama i poduprijeti njihova nastojanja da se usklade s revidiranim okvirom gospodarskog upravljanja.

Komisija će razmotriti mogućnost predlaganja pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita za Finsku. Kad je riječ o Finskoj, s obzirom na izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a i nakon što uzme u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog

¹⁸ Nakon pristupanja europodručju 1. siječnja 2026. za Bugarsku će vrijediti iste obveze izvješćivanja kao za sve druge države članice europodručja, uključujući podnošenje nacrta proračunskog plana u jesen.

¹⁹ Izvješće Komisije pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Bruxelles, 25.11.2025., COM(2025) 950 final. U izvješću se državni deficiti analiziraju u odnosu na zahtjeve iz Ugovora kako bi se utvrdilo postoji li u dotičnoj državi članici rizik od prekomjernog deficita. Za razliku od toga, u mišljenjima Komisije o nacrtima proračunskih planova analiziraju se predviđeni neto rashodi za 2026. u odnosu na relevantne preporuke Vijeća.

odbora na temelju članka 126. stavka 4. UFEU-a, Komisija će možda Vijeću predložiti da donese odluku na temelju članka 126. stavka 6. UFEU-a o utvrđivanju postojanja prekomjernog deficita. Ako Vijeće utvrdi da prekomjerni deficit postoji, istodobno će donijeti i preporuku na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a u kojoj će utvrditi korektivno kretanje neto rashoda.

Komisija će objaviti ažuriranu ocjenu u proljeće 2026. Ažurirana ocjena usklađenosti temeljit će se na podacima o realizaciji za 2025., Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. i godišnjim izvješćima o napretku koja države članice moraju dostaviti do 30. travnja 2026.²⁰ Komisijina fiskalna ocjena uključivat će prvi izračun kontrolnog računa za svaku državu članicu na temelju podataka o realizaciji. Taj kontrolni račun služit će kao evidencija odstupanja od kretanja rasta neto rashoda za sve države članice i temelj za provedbene mjere²¹. Nadalje, u proljetnoj ocjeni pratit će se i provedba reformi i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja fiskalne prilagodbe na sedam godina, što se odnosi na Španjolsku, Francusku, Italiju, Finsku, Belgiju, Austriju, Njemačku i Rumunjsku.

²⁰ Za države u postupku u slučaju prekomjernog deficita izvješće iz proljeća 2026. o mjerama poduzetima kao odgovor na preporuku Vijeća na temelju članka 126. stavka 7. o smanjenju prekomjernog deficita može se uključiti u godišnje izvješće o napretku.

²¹ U okviru 1 opisane su moguće mjere nadzora u slučaju pozitivnog odstupanja od preporučene maksimalnog rasta neto rashoda. Detaljno objašnjenje kontrolnog računa uključeno je u dokument pod nazivom „Fiskalne statističke tablice s popratnim podacima relevantnima za ocjenu proračunskih politika država članica”, SWD(2025) 951 final, Bruxelles, 25.11.2025.

PRILOG I.: GODIŠNJA I KUMULATIVNA ODSUPANJA OD RASTA NETO RASHODA U 2025. I 2026. U ODNOSU NA PREPORUKE

Godišnja i kumulativna odstupanja (% BDP-a)

	Godišnje odstupanje		Kumulativno odstupanje		Nacionalna klauzula o odstupanju	Referentna godina za nacionalnu klauzulu o odstupanju	Kumulativno odstupanje uzimajući u obzir fleksibilnost predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju	
	2025. (A)	2026. (B)	2025. (C)	2026. (D)			2025. (G)	2026. (H)
Države članice koje su dostavile nacrt proračunskog plana								
DE	-0,3	0,3	-0,3	0,0	da	2021.	-0,8	-0,7
EE	-2,7	2,9	-2,0	1,0	da	2021.	-3,5	-0,5
IE	0,5	-0,1	0,2	0,1	ne	n.p.	n.p.	n.p.
EL	0,0	1,2	-1,0	0,2	da	2024.	-1,2	-0,1
FR	0,1	-0,3	-0,2	-0,4	ne	n.p.	n.p.	n.p.
HR	1,3	0,3	0,8	1,1	da	2021.	0,3	0,5
IT	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	ne	n.p.	n.p.	n.p.
CY	0,3	0,5	-0,1	0,5	ne	n.p.	n.p.	n.p.
LV	0,3	0,7	-1,2	-0,5	da	2021.	-2,0	-2,0
LT	1,1	0,8	1,1	1,8	da	2021.	-0,4	0,3
LU	0,5	-0,2	-0,3	-0,4	ne	n.p.	n.p.	n.p.
MT	-0,5	-0,4	2,0	1,5	ne	n.p.	n.p.	n.p.
NL	1,5	0,5	1,3	1,7	ne	n.p.	n.p.	n.p.
PT	0,3	0,0	0,8	0,7	da	2021.	0,7	0,7
SI	1,0	0,6	0,2	0,8	da	2021.	0,0	0,2
SK	-0,5	0,3	-1,4	-1,0	da	2021.	-2,3	-1,5
FI	-0,2	-0,1	-0,4	-0,5	da	2021.	-2,0	-2,4
Države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita koje nisu dostavile nacrt proračunskog plana								
BE	0,3	0,2	0,3	0,5	da	2021.	-0,2	-0,3
HU	1,3	1,3	0,6	1,9	da	2021.	-0,5	0,5
AT	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	ne	n.p.	n.p.	n.p.
PL	0,3	-0,1	0,6	0,5	da	2021.	-0,9	-1,0
RO	0,1	-1,0	0,1	-0,9	ne	n.p.	n.p.	n.p.
Ostale države članice								
BG	1,3	-0,5	1,3	0,7	da	2024.	0,1	0,2
CZ	-0,5	1,0	-2,1	-1,0	da	2021.	-2,5	-1,5
DK	2,1	0,5	0,4	0,8	da	2021.	-1,1	-0,7
ES	0,3	0,3	-0,1	0,2	ne	n.p.	n.p.	n.p.
SE	-1,0	0,9	-1,0	-0,1	ne	n.p.	n.p.	n.p.

Izvor: izračuni Komisije na temelju Komisijine jesenske prognoze 2025.

Pozitivno odstupanje upućuje na to da neto rashodi nisu u skladu s preporukom.

PRILOG II.: KLJUČNI MAKROEKONOMSKI I FISKALNI POKAZATELJI

Saldo opće države, dug i rast BDP-a

	Saldo opće države (% BDP-a)			Dug opće države (% BDP-a)			BDP (realna stopa rasta)		
	2024.	2025.	2026.	2024.	2025.	2026.	2024.	2025.	2026.
Države članice koje su dostavile nacrt proračunskog plana									
DE	-2,7	-3,1	-4,0	62,2	63,5	65,2	-0,5	0,2	1,2
EE	-1,7	-1,3	-4,4	23,5	23,4	25,9	-0,1	0,6	2,1
IE	4,0	1,5	1,0	38,3	33,1	32,5	2,6	10,7	0,2
EL	1,2	1,1	0,3	154,2	147,6	142,1	2,1	2,1	2,2
FR	-5,8	-5,5	-4,9	113,2	116,3	118,1	1,2	0,7	0,9
HR	-1,9	-2,8	-2,9	57,4	56,2	56,1	3,8	3,2	2,9
IT	-3,4	-3,0	-2,8	134,9	136,4	137,9	0,7	0,4	0,8
CY	4,1	3,3	3,0	62,8	56,4	51,0	3,9	3,4	2,6
LV	-1,8	-3,1	-3,5	46,6	48,3	49,9	0,0	1,0	1,7
LT	-1,3	-2,2	-2,5	38,0	39,8	44,7	3,0	2,4	3,0
LU	0,9	-0,8	-0,5	26,3	26,8	27,1	0,4	0,9	1,9
MT	-3,5	-3,2	-2,8	46,2	47,0	47,2	6,8	4,0	3,8
NL	-0,9	-1,9	-2,7	43,7	45,2	47,9	1,1	1,7	1,3
PT	0,5	0,0	-0,3	93,6	91,3	89,2	2,1	1,9	2,2
SI	-0,9	-2,2	-2,3	66,6	65,2	63,7	1,7	1,0	2,4
SK	-5,5	-5,0	-4,6	59,7	61,9	64,0	1,9	0,8	1,0
FI	-4,4	-4,5	-4,0	82,5	88,1	90,9	0,4	0,1	0,9
Države članice u postupku u slučaju prekomjernog deficita koje nisu dostavile nacrt proračunskog plana									
BE	-4,4	-5,3	-5,5	103,9	107,1	109,9	1,1	1,0	1,1
HU	-5,0	-4,6	-5,1	73,5	73,7	73,9	0,6	0,4	2,3
AT	-4,7	-4,4	-4,1	79,9	81,4	82,8	-0,7	0,3	0,9
PL	-6,5	-6,8	-6,3	55,1	59,5	64,9	3,0	3,2	3,5
RO	-9,3	-8,4	-6,2	54,8	59,1	61,1	0,9	0,7	1,1
Ostale države članice									
BG	-3,0	-3,0	-2,7	23,8	28,5	30,6	3,4	3,0	2,7
CZ	-2,0	-1,8	-2,0	43,3	43,4	44,1	1,2	2,4	1,9
DK	4,5	2,3	1,1	30,5	28,9	27,7	3,5	2,0	2,1
ES	-3,2	-2,5	-2,1	101,6	100,0	98,2	3,5	2,9	2,3
SE	-1,6	-1,7	-2,4	34,0	34,5	35,3	0,8	1,5	2,6

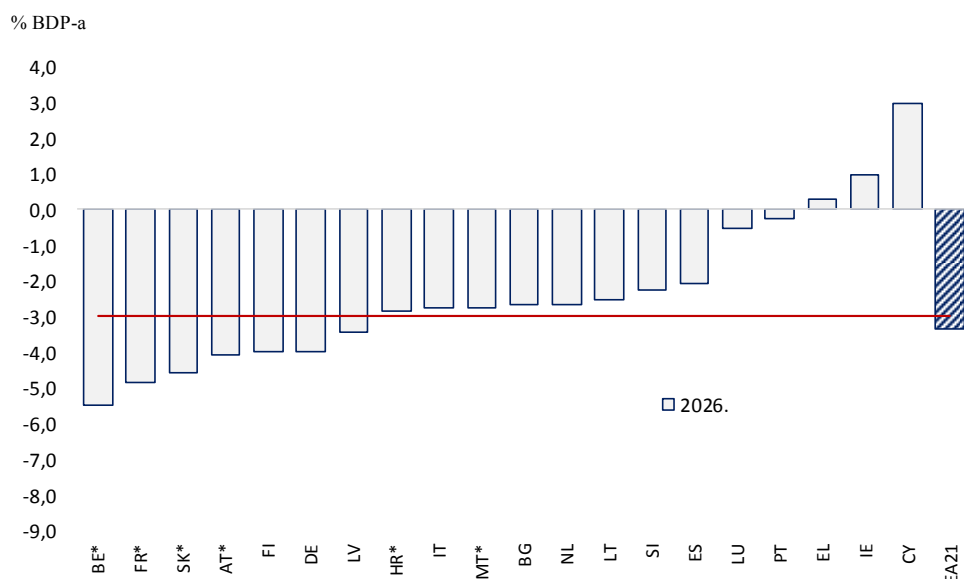
Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

PRILOG III.: OPĆE FISKALNO STANJE I SMJER FISKALNE POLITIKE EUROPODRUČJA

(i) Državni deficit i njegovi uzroci u razdoblju 2025. – 2026.

Očekuje se povećanje deficita opće države 2025. i 2026. u europskom području u cjelini, uz znatne razlike među državama. Za 12 će država deficit u 2026. biti veći nego 2025. Za osam država članica europskog područja deficit bi trebao biti veći od 3 % BDP-a, a za njih sedam jednak ili veći od 4 % BDP-a.

Grafikon 3 Saldo opće države država članica europskog područja 2026.

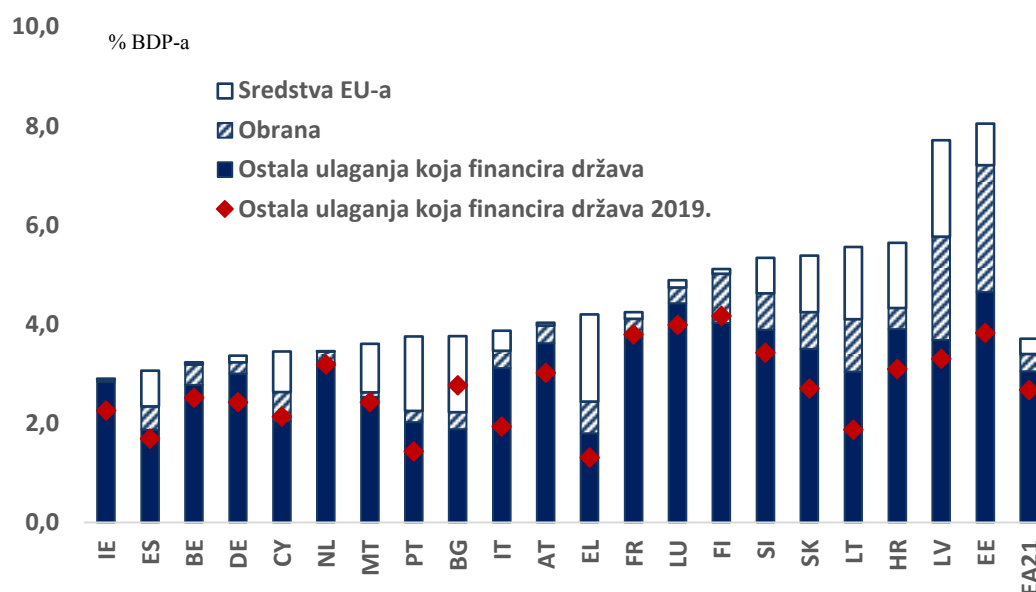
Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

Napomena: Bugarska bi trebala pristupiti europskom području 1. siječnja 2026. Ukupni podaci za države članice europskog područja (EA-20) ne uključuju Bugarsku.

U državama članicama označenima zvjezdicom* u tijeku je postupak u slučaju prekomjernog deficita.

Kretanje potrošnje jedan je od ključnih čimbenika koji utječe na deficit u europskom području. Predviđa se da će se udio rashoda u BDP-u europskog područja 2025. povećati za 0,5 postotnih bodova, a 2026. za 0,3 postotna boda. Očekuje se stalan rast rashoda za obranu (s 1,4 % BDP-a 2024. na 1,7 % 2026.), kao i povećanje udjela rashoda za kamate u BDP-u. U većini država članica 2026. bi se trebala povećati i ulaganja, zahvaljujući nacionalnim sredstvima i sredstvima EU-a. Otprilike polovina povećanja javnih ulaganja od 2019. do 2026. povezana je s ulaganjima koja financira EU, posebno u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Predviđa se da će većina država članica europskog područja na javna ulaganja koja same financiraju potrošiti više nego u razdoblju prije pandemije. U tome posebno prednjače Italija i Litva (povećanje za više od 1 % BDP-a). Iz funkcionalne perspektive očekuje se da i će se 2026. povećati rashodi za obranu u većini država članica EU-a, posebno u Estoniji (više od 1 postotnog boda) i Latviji (oko 1 postotni bod). Treba napomenuti da određene fluktuacije iz godine u godinu mogu biti povezane s rasporedom isporuke vojne opreme.

Grafikon 4 Komponente javnih ulaganja država članica europskog područja (2026.)

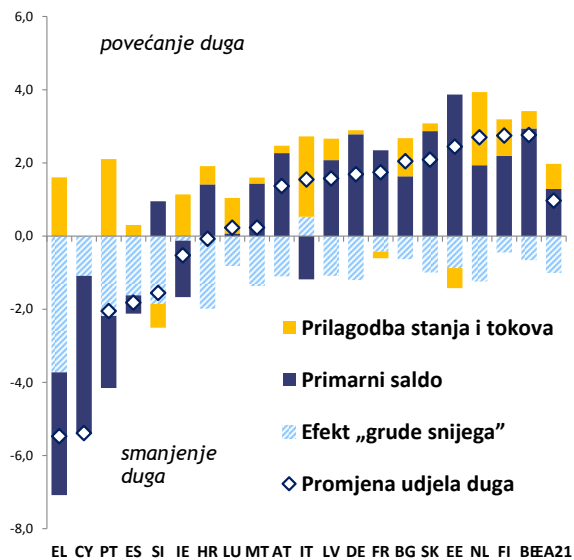
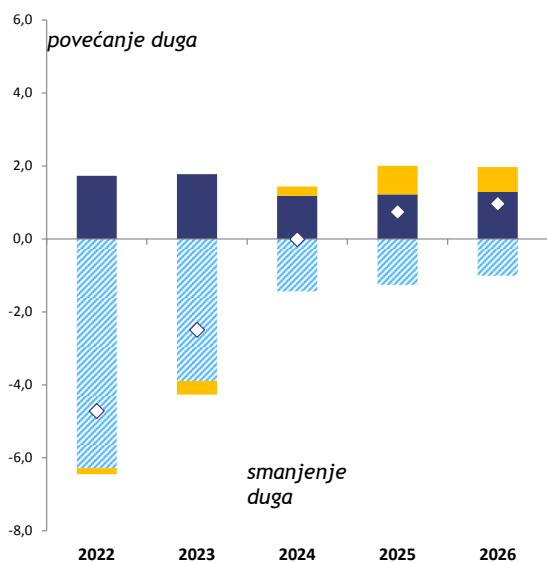

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

(ii) Državni dug u razdoblju 2025. – 2026.

Predviđa se da će se kretanja udjela javnog duga u 2025. i 2026. razlikovati među državama članicama europskog područja, ovisno o naporima ulozenima u konsolidaciju i makroekonomskim kretanjima. Nakon znatnog smanjenja duga u većini država članica europskog područja u razdoblju 2000. – 2024., predviđa se da će udio duga u razdoblju 2025. – 2026. porasti u 14 država članica europskog područja. Četiri države članice (Belgija, Grčka, Francuska i Italija) u 2026. bi trebale imati udjele duga iznad 100 % BDP-a. S druge strane, u Grčkoj i Cipru dug bi se trebao nastaviti znatno smanjivati zbog velikih primarnih suficita.

Grafikon 5 Uzroci godišnje promjene udjela duga u BDP-u u europskom području (2022. – 2026.) i njegovim državama članicama (2026.)

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

U većini država članica europodručja promjena udjela duga od 2026. do 2025. potaknuta je primarnim saldonom i određenim prilagodbama stanja i tokova. Očekuje se da će prilagodbe stanja i tokova biti posebno značajne (iznad 1 postotnog boda BDP-a) u Grčkoj, Portugalu, Irskoj, Italiji, Litvi i Nizozemskoj. Zbog efekta „grude snijega” dug bi se trebao nastaviti smanjivati jer se očekuje da će razlika između kamatne stope i rasta ostati povoljna u svim državama članicama osim u Italiji, iako je znatno manja nego prethodnih godina, uglavnom zbog niže inflacije i viših implicitnih kamatnih stopa na javne dugove.

(iii) Smjer fiskalne politike u državama članicama europodručja: 2025. i 2026.

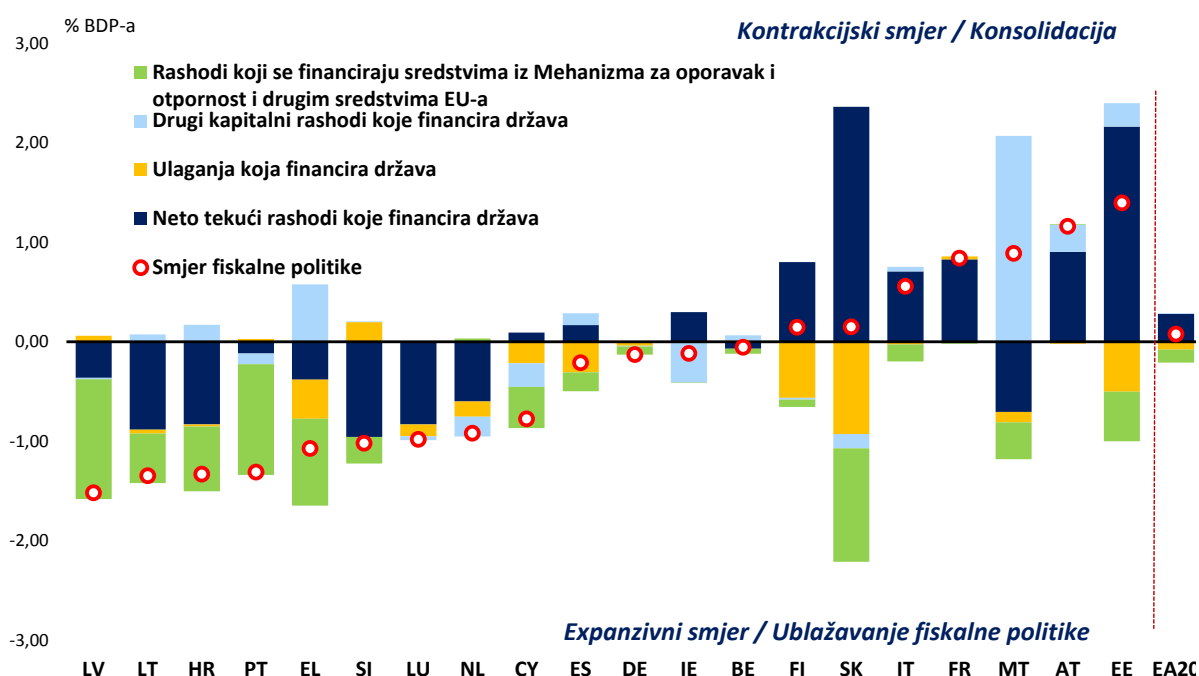
Predviđeni smjer fiskalne politike u europodručju za 2025. uglavnom je neutralan, uz znatne razlike među državama²². Očekuje se da će smanjenje neto tekućih rashoda biti u velikoj mjeri neutralizirano ekspanzivnim impulsom javnih ulaganja i potrošnje financirane sredstvima EU-a. Međutim, fiskalna kretanja i dalje se razlikuju među državama članicama, od kontrakcijskog smjera od 1,4 % BDP-a u Estoniji do ekspanzivnog smjera od 1,5 % BDP-a u Latviji (grafikon 6). Te se razlike mogu dijelom pripisati novom okviru gospodarskog upravljanja, prema kojem se zahtjevi za fiskalnu prilagodbu razlikuju ovisno o fiskalnim izazovima u državama članicama, a dijelom različitim fiskalnim impulsu rashoda koji se financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugim sredstvima EU-a.

Konkretno, očekuje se da će pet država članica europodručja u 2025. voditi kontrakcijsku fiskalnu politiku, devet država članica ekspanzivnu, a šest država članica uglavnom neutralnu politiku. Kad je riječ o državama članicama s visokim dugom, predviđa se da će

²² Ukupni neto rashodi koji se koriste za ocjenu smjera fiskalne politike uključuju rashode koji se financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugim sredstvima EU-a. Smatra se da je smjer fiskalne politike uglavnom neutralan ako se vrijednosti kreću u rasponu od -0,25 %/+0,25 % BDP-a, a ekspanzivan (-) ili kontrakcijski (+) ako su vrijednosti izvan tog raspona.

kontrakcijski učinak neto tekućih rashoda biti glavni čimbenik koji određuje opći smjer fiskalne politike u Italiji, Francuskoj, Austriji, Slovačkoj i Finskoj. Očekuje se da će ta komponenta imati ekspanzivan učinak u pet od deset država članica europodručja koje koriste fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu. Za većinu država članica očekuje se da će se ulaganjima koja financira država, posebno rashodima koji se financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih instrumenata EU-a, pružiti kvalitetna fiskalna potpora gospodarstvu. Za tri države članice predviđa se da će doprinos ulaganja koja financira država iznositi 0,5 postotnih bodova BDP-a ili više (Finska, Slovačka i Estonija). Predviđa se da će doprinos sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih rashoda financiranih sredstvima EU-a iznositi 0,5 postotnih bodova BDP-a ili više u sedam zemalja (Estonija, Grčka, Hrvatska, Litva, Portugal, Slovačka i Latvija). Ni za jednu državu članicu europodručja ne očekuje se smanjenje te komponente.

Grafikon 6 Smjer i komponente fiskalne politike država članica europodručja, 2025.

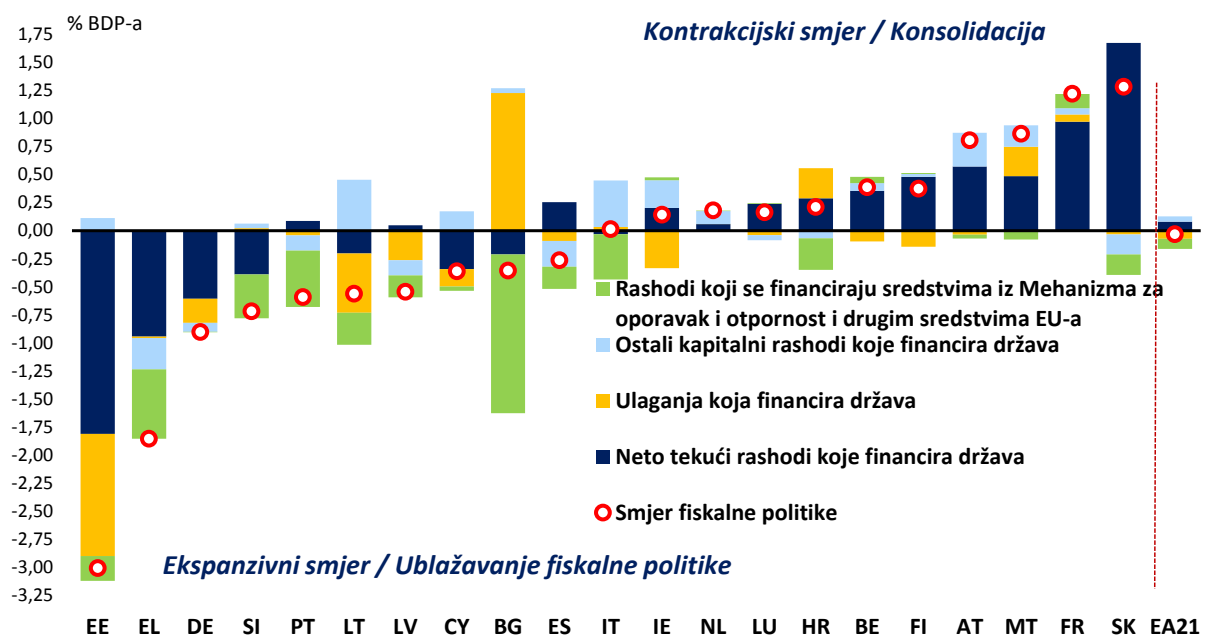
Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

Očekuje se da će opći smjer fiskalne politike u europodručju 2026. biti neutralan zahvaljujući nacionalnim proračunima i proračunu EU-a. Preporučena kretanja neto rashoda sama bi po sebi podrazumijevala u 2026. uglavnom neutralan smjer fiskalne politike za europodručje, uz fleksibilnost dopuštenu nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu kojom se podupire ekspanzivniji smjer politike. Komisijina jesenska prognoza 2025. upućuje na to da će smjer fiskalne politike u europodručju u 2026. biti uglavnom neutralan. Očekuje se da će se ekspanzivni proračuni u nekim državama članicama te sve veća apsorpcija bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih sredstava EU-a (koji

nisu uključeni u neto rashode) neutralizirati fiskalnim ograničenjima u drugim državama članicama.

Očekuje se da će se smjerovi fiskalne politike u državama članicama europodručja u 2026. i dalje razlikovati. Šest država članica europodručja vodit će 2026. kontrakcijsku, deset država članica ekspanzivnu, a pet država članica uglavnom neutralnu fiskalnu politiku. Smjerovi fiskalne politike država članica europodručja u 2026. trebali bi se kretati od kontrakcijskog od 1,3 % BDP-a u Slovačkoj do ekspanzivnog od 3,0 % BDP-a u Estoniji. Predviđa se da će neto tekući rashodi biti glavni pokretač ukupnog smjera fiskalne politike u većini država članica europodručja i taj će smjer u Finskoj, Austriji, Malti, Francuskoj i Slovačkoj biti uvelike kontrakcijski (0,5 % BDP-a ili više). Za većinu država članica očekuje se da će ulaganja koja financira država, a posebno rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugim sredstvima EU-a, pružiti kvalitetnu fiskalnu potporu gospodarstvu. U slučaju Grčke, Portugala i Bugarske ekspanzivni smjer uglavnom je potaknut predviđenim ubrzanjem apsorpcije sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Grafikon 7: Smjer i komponente fiskalne politike država članica europodručja, 2026.

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

(iv) Primjerenost smjera fiskalne politike i kombinacije politika

Primjerenost smjera fiskalne politike može se promatrati iz tri različita kuta.

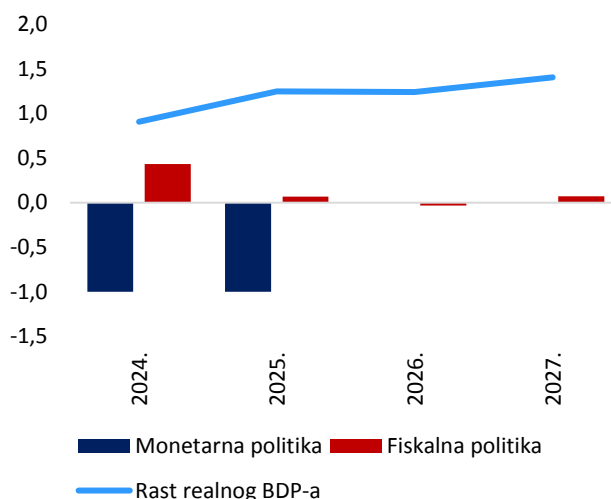
S makroekonomskog stajališta smjer fiskalne politike u 2025. i 2026. je primjeren. Uglavnom neutralan smjer fiskalne politike u 2025. dopunio je ublažavanje monetarne politike ESB-a u kontekstu kontinuiranog pada inflacije te i dalje vrlo neizvjesnih izgleda za rast. Uglavnom neutralan smjer fiskalne politike u 2026. u skladu je s očekivanom stabilizacijom

inflacije na oko 2 %, a ne ugrožava još uvijek umjerene izglede za rast u zahtjevnom globalnom okruženju i u kontekstu (blago) negativnog proizvodnog jaza²³.

Drugo, čini se da je smjer fiskalne politike primjeren sa stajališta sastava. Ulaganja u okviru fiskalne politike 2025. i 2026. potaknut će potencijalni rast u srednjoročnom razdoblju. Iako će neto tekući rashodi biti ograničeni zbog potrebe za konsolidacijom u nekoliko država članica, održana je razina ulaganja koja financira država. Ukupna ulaganja podupiru se i povećanjem rashoda koji se financiraju bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost jer se provedba Mehanizma za oporavak i otpornost ubrzava kako se bliži njegov krajnji datum. Nadalje, čini se da je smjer fiskalne politike usklađen s potrebom za povećanjem rashoda za obranu i aktivacijom nacionalne klauzule o odstupanju za nekoliko država članica europodručja, uz nastavak konsolidacije rashoda koji se ne odnose na obranu.

Kad je riječ o geografskoj raščlambi, čini se da je smjer fiskalne politike europodručja za 2025. i 2026. uglavnom usklađen s potrebom za fiskalnom razboritošću u državama članicama s visokim dugom. Očekuje se da će većina država članica s visokim dugom i visokim deficitom ograničiti neto rashode koji se financiraju iz nacionalnih proračuna. Međutim, predviđa se da u nekim državama članicama s visokim dugom smjer fiskalne politike koji se temelji na nacionalnim proračunima neće biti kontrakcijski zbog fleksibilnosti odobrene nacionalnom klauzulom o odstupanju koja omogućuje povećanje rashoda za obranu²⁴. Ekspanzivni smjer fiskalne politike u nekoliko država članica uglavnom je potaknut predviđenim ubrzanjem apsorpcije sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Grafikon 8: Smjer monetarne politike i smjer fiskalne politike u europodručju

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025. i ESB

Napomena: Smjer monetarne politike mjeri se kao ukupna promjena ESB-ove kamatne stope na novčani depozit u godini.

²³ Procjenjuje se da će srednjoročni potencijalni rast BDP-a u europodručju 2026. iznositi 1,2 %.

²⁴ Za fiskalnu održivost važan je dio smjera fiskalne politike koji financira država (tj. bez učinka financiranja EU-a), koji bi trebao biti blago kontrakcijski u državama članicama s velikim fiskalnim izazovima.

PRILOG IV.: POSTUPCI U SLUČAJU PREKOMJERNOG DEFICITA

Od objave proljetnog paketa Vijeće je donijelo revidirane preporuke na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a za Rumunjsku i Belgiju te je odlučilo pokrenuti postupak u slučaju prekomjernog deficita za Austriju, što je dovelo do donošenja preporuke za Austriju na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a. Za te tri države članice rok za poduzimanje djelotvornih mjera je 15. listopada 2025.

U nastavku se iznosi ocjena usklađenosti s preporukom u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita (prema potrebi uzimajući u obzir fleksibilnost dopuštenu nacionalnom klauzulom o odstupanju za obranu). Detaljnija ocjena za zemlje u postupku u slučaju prekomjernog deficita koje su dostavile nacrt proračunskog plana u jesen iznesena je u mišljenjima o nacrtima proračunskih planova, s naglaskom na 2026.

Austrija: Zajedno s odlukom Vijeća o utvrđivanju postojanja prekomjernog deficita u Austriji zbog neusklađenosti s kriterijem deficita Vijeće je 8. srpnja 2025. donijelo i preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita do 2028. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Austrije u 2025. povećati za 2,2 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 2,6 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda u 2025. i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 2,6 % koju je preporučilo Vijeće. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 2,1 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 2,2 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda u 2026. i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 4,8 % koju je preporučilo Vijeće. Stoga je Austrija u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća.

Belgija: Nakon ocjene i potvrđivanja srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana koji je dostavila Belgija, Vijeće je 20. lipnja 2025. donijelo revidiranu preporuku usklađenu s kretanjem neto rashoda u njezinu srednjoročnom planu, s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita do 2029. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Belgije u 2025. povećati za 4,2 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 3,6 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 0,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,3 % BDP-a u 2025. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2025. u granicama je te fleksibilnosti. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 2,9 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 2,5 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 0,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,5 % BDP-a u 2026. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2026. u granicama je te fleksibilnosti. Stoga je Belgija u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća.

Francuska: Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Francuskoj do 2029. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Francuske u 2025. povećati za 1,0 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 0,8 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 0,1 % BDP-a u 2025. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 4,6 % koju je preporučilo Vijeće.

Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 0,7 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 1,2 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 5,8 % koju je preporučilo Vijeće. Stoga je Francuska u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća za 2026., ali postoji rizik od neusklađenosti u 2025.

Mađarska: Vijeće je 18. veljače 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Mađarskoj do 2026. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Mađarske u 2025. povećati za 7,6 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 4,3 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 1,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,6 % BDP-a u 2025. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2025. u granicama je te fleksibilnosti. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 7,4 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 4,0 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 1,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 1,9 % BDP-a u 2026. Čak i kad se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2026. iznosi 0,5 % BDP-a. Stoga je Mađarska u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća za 2025., ali postoji rizik od neusklađenosti u 2026.

Italija: Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Italiji do 2026. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Italije u 2025. povećati za 1,2 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 1,3 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od -0,7 % koju je preporučilo Vijeće. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 1,5 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 1,6 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 0,9 % koju je preporučilo Vijeće. Stoga je Italija u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća.

Malta: Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Malti do 2027. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Malte u 2025. povećati za 4,4 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 6,0 % koju je preporučilo Vijeće. Međutim, na kumulativnoj osnovi očekuje se da će rast neto rashoda premašiti maksimalnu stopu rasta od 13,8 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara kumulativnom odstupanju od 2,0 % BDP-a u 2025. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 4,6 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 5,8 % koju je preporučilo Vijeće. Međutim, na kumulativnoj osnovi očekuje se da će rast neto rashoda premašiti maksimalnu stopu rasta od 20,4 % koju je preporučilo Vijeće, uz kumulativno odstupanje od 1,5 % BDP-a u 2026. Stoga za Maltu postoji rizik od značajne neusklađenosti s maksimalnim neto rashodima iz Preporuke Vijeća u 2025. i 2026.

Poljska: Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Poljskoj do 2028. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Poljske u 2025. povećati za 7,1 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 6,3 % koju je preporučilo Vijeće.

To odgovara godišnjem odstupanju od 0,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,6 % BDP-a u 2025. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2025. u granicama je te fleksibilnosti. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda za 4,2 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 4,4 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi predviđeno odstupanje u 2026. iznosi 0,5 % BDP-a. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2026. u granicama je te fleksibilnosti. Stoga je Poljska u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća.

Rumunjska: Vijeće je 20. lipnja 2025. donijelo odluku na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a, u kojoj je utvrdilo da Rumunjska nije poduzela djelotvorne mjere kao odgovor na Preporuku Vijeća od 21. siječnja 2025. Vijeće je 8. srpnja 2025. donijelo revidiranu preporuku o utvrđivanju revidiranih maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Rumunjskoj do 2030. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Rumunjske u 2025. povećati za 3,0 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 2,8 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 0,1 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,1 % BDP-a u 2025. Za 2026. se predviđa smanjenje neto rashoda za –0,3 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 2,6 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 5,5 % koju je preporučilo Vijeće. Stoga je Rumunjska u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća za 2026., ali postoji rizik od neusklađenosti u 2025.

Slovačka: Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o utvrđivanju maksimalnih stopa rasta neto rashoda s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Slovačkoj do 2027. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi Slovačke u 2025. povećati za 2,5 %, što je unutar maksimalne stope rasta od 3,8 % koju je preporučilo Vijeće. Na kumulativnoj osnovi rast neto rashoda i dalje je unutar maksimalne stope rasta od 10,3 % koju je preporučilo Vijeće. Za 2026. se predviđa povećanje neto rashoda Slovačke za 1,7 %, što je iznad maksimalne stope rasta od 0,9 % koju je preporučilo Vijeće. To odgovara godišnjem odstupanju od 0,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od –1,0 % BDP-a u 2026. Međutim, nakon što se uzme u obzir fleksibilnost predviđena nacionalnom klauzulom o odstupanju, predviđeno kumulativno odstupanje u 2026. u granicama je te fleksibilnosti. Stoga je Slovačka u skladu s maksimalnim rastom neto rashoda iz Preporuke Vijeća.

PRILOG V.: ANALIZA ODRŽIVOSTI DUGA

Ovaj Prilog sadržava analizu osjetljivosti kretanja javnog duga na moguće makroekonomske šokove u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 473/2013. Za ocjenu mogućeg učinka rizika za rast nominalnog BDP-a, kretanja na financijskim tržištima i fiskalnih šokova koji utječu na stanje državnog proračuna na dinamiku javnog duga koriste se stohastičke projekcije duga²⁵.

U stohastičkim projekcijama uzima se u obzir makroekonomska nesigurnost na temelju jednog „središnjeg” scenarija projekcije duga u razdoblju 2026. – 2030. U tom se scenariju uobičajena pretpostavka o „nepromijenjenoj fiskalnoj politici” primjenjuje od zadnje godine razdoblja prognoze (²⁶). Stoga scenarij ne uključuje obveze fiskalne konsolidacije za razdoblje nakon 2026. u srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima koje su dostavile države članice.

Na makroekonomske uvjete predviđene u središnjem scenariju primjenjuju se šokovi kako bi se dobila raspodjela mogućih kretanja duga („stožac” u dijagramima prikazanim na grafikonu 9). Stožac prikazuje niz raznih mogućih makroekonomskih uvjeta, pri čemu se na rast, kratkoročne i dugoročne kamatne stope i primarni saldo primjenjuje do 10 000 simuliranih šokova. Veličina i korelacija tih šokova odražavaju povijesnu volatilitet i odnose među tim varijablama. Stoga dijagrami pružaju probabilističke informacije o dinamici duga europodručja, uzimajući u obzir moguću pojavu šokova koji utječu na rast, kamatne stope i primarni saldo, čiji su razmjeri odraz povijesnih kretanja.

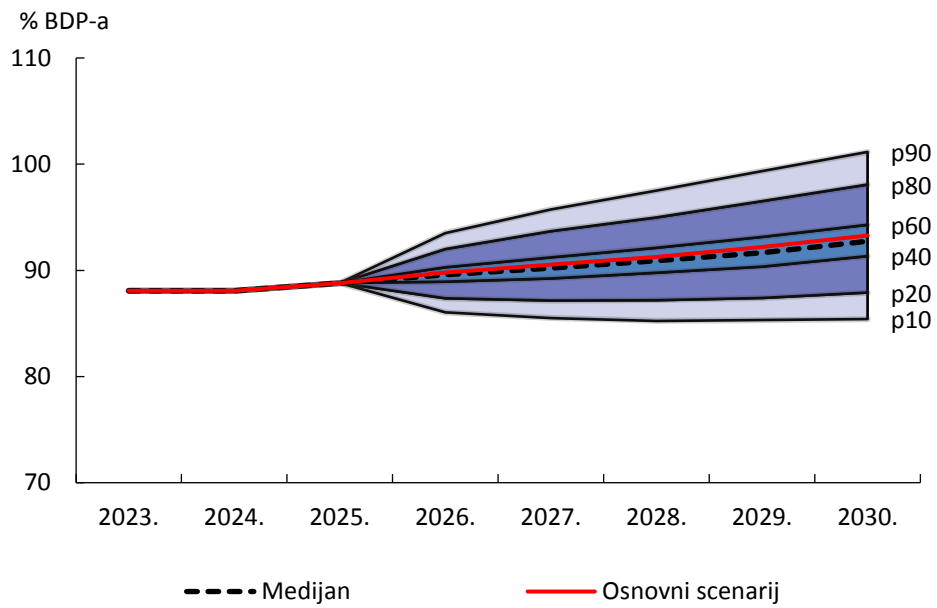
Predviđeno kretanje duga prema središnjem scenariju na dijagramu je prikazano kao crvena linija. Isprekidana crna linija predstavlja medijan simulacija. Stožac obuhvaća 80 % svih mogućih kretanja duga, a kretanja 20 % najmanje vjerojatnih šokova nisu prikazana. Različito osjenčana područja unutar stošca prikazuju različite udjele u ukupnoj raspodjeli mogućih kretanja duga.

Procjenjuje se da medijan duga za 2030. iznosi 92,7 % BDP-a, tj. jednako je vjerojatno da će dug biti viši ili niži od te razine. Osim toga, osnovni scenarij upućuje na blago povećanje udjela duga tijekom sljedećih pet godina, a stohastičke projekcije s vjerojatnošću od 75 % upućuju na to da bi dug zapravo mogao biti viši 2030. nego što je bio 2025.

²⁵ Primijenjena je metodologija za stohastičke projekcije javnog duga iz dokumenta autora Bec *et al.* (2025.) „Stohastičke simulacije Komisijine analize održivosti duga: poboljšani pristup” (*The stochastic simulations of the Commission’s debt sustainability analysis: a refined approach*), *ECFIN Discussion Paper Series*.

²⁶ Komisijina jesenska prognoza 2025. uključuje donesene i/ili barem vjerodostojno najavljene mjere fiskalne politike i informacije koje su bile dostupne do 31. listopada 2025. Nakon 2026. strukturni primarni saldo mijenja se samo na temelju predviđenih (neto) troškova starenja stanovništva.

Grafikon 9: Dijagrami stohastičkih projekcija duga prema Komisijinu osnovnom scenariju; europodručje

Izvor: Komisijina jesenska prognoza 2025.

Napomena: isprekidana linija predstavlja medijan, a crvena linija osnovni scenarij.